

STRATEGIA transnațională comună

*PL3: Strategie și instrumente transnaționale comune pentru
îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000*

*PL (act.) 3.3: Instrumente și strategii transnaționale pentru
îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000*

Versiune finală
27.05.2013

Partners

Nimfea – Environment and Nature
Conservation Association (LP) (HU)

Province of Ravenna (IT)

Consortium of Management
of Torre Guaceto - Brindisi (IT)

Agricultural Research and Education
Centre Raumberg-Gumpenstein (AT)

Development Agency
for South Epirus - Amvrakikos (GR)

Strandja Nature Park Directorate (BG)

Veneto Region - Commissions'
Coordination Project Unit (IT)

Timis County Council (RO)

Lake Balaton Development
Coordination Agency (HU)

Danube Delta National Institute
for Research and Development (RO)

Vienna University of Technology,
Department of Public Finance
and Infrastructure Policy (AT)

Municipality of Cacak (RS)

Associated Partners

University of Klagenfurt
– Department of Economics (AT)

Danube Delta Biosphere Reserve
Authority (RO)

ABREVIERI

ÎMSN - Îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000

ICM - Instrument comun de monitorizare

DA - Domeniu de activitate

ÎD - Îndrumar

MIAP - Management integrativ al ariei protejate

STC - Strategie transnațională comună

PTCA - Plan transnațional comun de acțiune

AP - Arie protejată

PP - Partener de proiect

SEE - Sud Estul Europei

PL - Pachet de lucru

MULȚUMIRI

Pregătirea cu succes a acestui document este rezultatul unei colaborări strânse și fructuoase între toți partenerii de proiect. Recunoștința noastră specială se îndreaptă și către liderii grupului de lucru, Gianluca Salogni, Radojica Gavrilovic, Hanns Kirchmeir, Fábíán Zsófia, Massimiliano Costa și Ivan Kamburov. Mai mult, dorim să-i mulțumim domnului dr. Michael Jungmeier, care, prin contribuția sa, a îmbunătățit semnificativ procesul de elaborare a strategiei și a contribuit la numeroase dintre instrumentele menționate în strategie.

DECLINAREA RESPONSABILITĂȚII:

Prezentul raport a fost scris pe baza unei conduite științifice corespunzătoare, utilizând cele mai recente abordări metodologice disponibile. Toate sursele informațiilor au fost indicate în mod corespunzător. Cu toate acestea, autorii nu pot garanta împotriva oricărei omisiuni/erori din punct de vedere al conținutului informațiilor și rezultatelor prezentate aici. Prin urmare, nu poate fi acceptată nicio pretenție ce ar putea deriva din utilizarea rezultatelor. Dreptul de autor asupra raportului revine autorilor, copierea sau utilizarea raportului necesită aprobarea scrisă a autorilor.

Concluziile și opiniile prezentate în acest raport nu reprezintă punctul de vedere al din Universității de Tehnologie din Viena, a programului SEE, a autorităților oficiale ale Uniunii Europene, sau ale partenerilor din consorțiu.

CUPRINS

1 Introducere și context	3
2 Analiza diferențelor	4
3 Strategia transnațională comună	6
3.1 Habitate țintă comune și specii selectate de PP	8
4 Instrumente comune	9
4.1 Planuri transnaționale comune de acțiune	10
4.2 Instrumentul comun de monitorizare	14
4.3 MIAP – Sistem de expertiză	19
4.4 Evaluarea nevoilor de instruire	21
4.5 Portofoliul financiar pentru managementul ariilor protejate	24
Referințe	26
Anexă	28

INDEX DE TABELE ȘI FIGURI

Tabele

Tabel 1: Specii și habitate clasificate de partenerii și coordonatorii responsabili ai proiectului BE-NATUR	8
Tabel 2: Structura și conținutul Planului transnațional comun de acțiune pentru habitate și specii	11
Tabel 3: Lista de verificare pentru managementul tipurilor de habitat 7210* și 7230. (Sursă: Manualul de Management al Zonelor Mlăștinoase)	13
Tabel 4: Surse de finanțare pentru ariile protejate	25

Figuri

Figura 1: Sistem de planificare care ilustrează structura ierarhică a proiectului BE-NATUR	3
Figura 2: Habitate și specii - subiecte ale planurilor transnaționale comune de acțiune	8
Figura 3: Schemă ilustrativă pentru procesul de evaluare a stării de conservare	17
Figura 4: Domenii de activitate în managementul ariilor protejate – privire de ansamblu	21
Figura 5: Model de competențe individuale	22
Figura 6: Model de competențe instituționale (suma tuturor competențelor individuale)	22
Figura 7: Model de schemă ce ilustrează clusterelor de competențe tehnice și personale la primul nivel	23
Figura 8: Exemplu de portofoliu de finanțare; Plan de bază ce ilustrează sistemul de prioritizare în cadrul mecanismelor de finanțare	25

1 Introducere și context

Fiind cea mai importantă rețea de arii protejate din Europa și una dintre cele mai mari din lume, rețeaua Natura 2000 a fost stabilită pentru a proteja cele mai amenințate și specifice habitate și specii din Europa. De la înființarea sa în 1992, aproximativ 20 % din suprafața terestră a Europei este acum protejată în conformitate cu Directiva privind habitatele (92/43/EEG) și Directiva privind păsările (79/409/EEG). Din cauza cadrului politic și social diferit în fiecare țară, nivelul de implementare a obiectivelor stabilite de Comisia Europeană poate fi considerat eterogen (EEB 2011, KIRCHMEIR și colab. 2011). În Sud-Estul Europei, în special, există mari diferențe în ceea ce privește implementarea juridică, structurile de management și finanțarea Natura 2000. Pentru a îmbunătăți și spori protecția naturii la nivel internațional a fost elaborat proiectul BE-NATUR, care reunește 13 instituții partenere din șase state membre ale UE și un partener dintr-o țară non-UE.

STRATEGIA și INSTRUMENTELE TRANȘNAȚIONALE COMUNE (SITC) cuprind o serie de documente care ajută în primul rând partenerii din cadrul proiectului BE - NATUR să îmbunătățească situația Natura 2000 în țările lor. Pe lângă un program strategic, sunt prezentate mai multe instrumente care pot oferi ajutor considerabil managerilor zonelor protejate:

- Plan transnațional comun de acțiune
- Instrument comun de monitorizare
- Sistem de expertiză MIAP
- Evaluarea nevoilor de instruire
- Portofoliu financiar pentru managementului ariilor protejate

Interconectarea dintre instrumentele specifice și etapele de lucru sunt ilustrate în Figura 1.

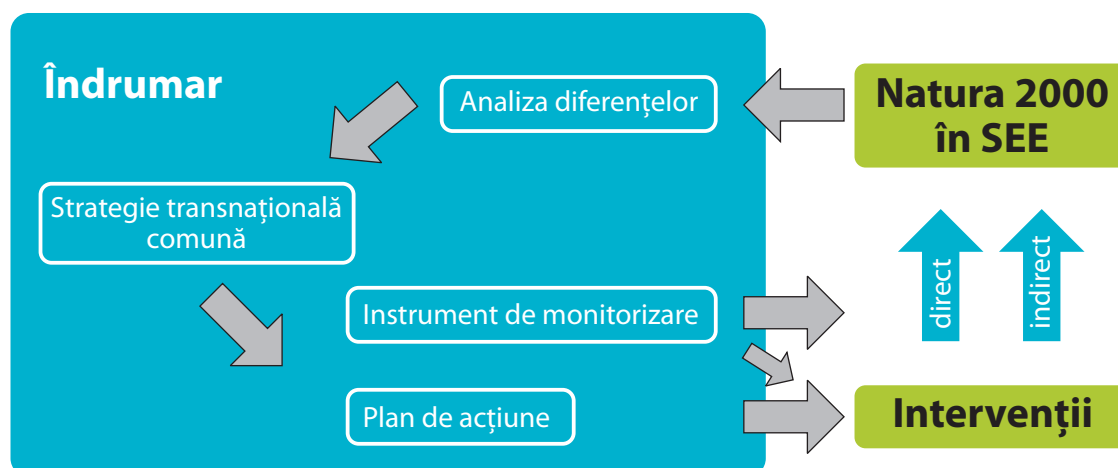

Figura 1: Sistem de planificare care ilustrează structura ierarhică a proiectului BE-NATUR

2 Analiza diferențelor

Ca prim pas, trebuie identificată starea de fapt a lucrurilor, în special lipsurile și nevoile din cadrul țărilor partenere. Prin urmare, a fost dezvoltat un chestionar care acoperă cele trei dimensiuni semnificative (KIRCHMEIR și colab. 2011.):

- procedurile legale pentru punerea în aplicare a directivelor
- managementul și structurile organizaționale
- evaluare ecologică

Exceptând o anumită eterogenitate metodologică în evaluarea și interpretarea rezultatelor, analiza decalajelor a oferit o bună imagine de ansamblu asupra situației actuale a Natura 2000 și a diferențelor existente. Totuși, există deficiențe multiple și o nevoie stringentă de analize și intervenții suplimentare. Pe baza constatărilor din chestionar și ca răspuns la problemele identificate de-a lungul întregului proces, s-ar fi putut elabora o serie de recomandări. Cele ce urmează reprezintă o selecție concisă a celor mai urgente aspecte și probleme legate de Natura 2000 în Sud-Estul Europei:

Cadrul juridic și instituțional pentru managementul siturilor Natura 2000

- Procesul de declarare a siturilor a fost uneori efectuat de către autoritățile locale fără a avea cunoștințele tehnice, ecologice și economice adecvate.
- Lipsa competențelor legislative naționale a dus la implementări și reglementări diferite în provincii, atunci când au fost date structuri legislative federale.
- Nu există cadru legislativ care să definească implicarea părților interesate și relevante la nivel național, regional și local.
- În unele țări, evaluarea impactului nu este suficient integrată în legislație și uneori lipsește schimbul de experiență privind punerea în aplicare a legislației Natura 2000.

Managementul și structura organizațională

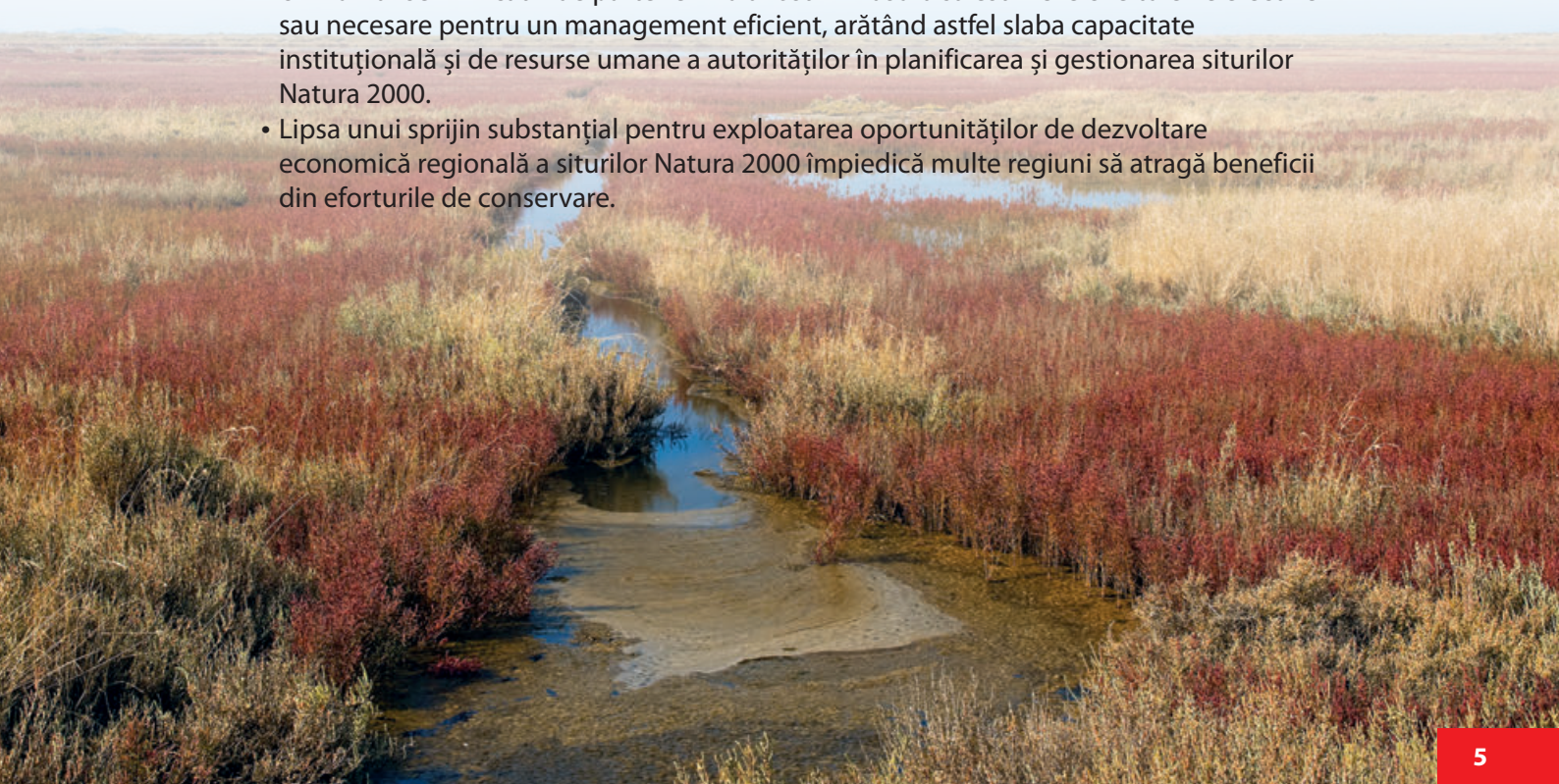
- Există încă multe situri Natura 2000 fără o persoană responsabilă (manager) la nivel local și/sau managerii nu sunt organizați într-o structură funcțională, care să asigure supravegherea, instruirea și transferul de cunoștințe între manageri.
- Există o lipsă de personal specializat în managementul siturilor Natura 2000 și de instruire și educație specifică în acest domeniu.
- Lipsesc persoanele competente și instruite care să coordoneze activitățile și schimbul de cunoștințe între diferite autorități responsabile de managementul siturilor Natura 2000.
- Nu există aproape niciun mecanism pentru a evalua eficiența managementului la nivel național și regional.
- Lipsesc programele și proiectele naționale sau comunicarea legată de acestea nu se face în mod eficient.

Dimensiunea ecologică

- Informațiile din formularele de date standard nu se potrivesc întotdeauna cu situația reală.
- Datele cantitative asupra speciilor și habitatelor sunt rare.
- Lipsește coordonarea între administrațiile sitului care să asigure sau să îmbunătățească situația privind speciile și habitatele.
- Conceptele de monitorizare sunt puse în aplicare doar pe câteva situri.
- Majoritatea proiectelor se concentrează pe protecția păsărilor, urmată de mamifere (fără lilieci). Pentru amfibieni și reptile, nevertebrate și lilieci sunt implementate doar câteva proiecte.
- Legislația europeană privind speciile și habitatele (de exemplu, în domeniul de evaluare a impactului proiectelor) nu este aplicată la nivelul autorităților locale.

Dimensiunea socio-economică

- Costurile de administrare eficientă a siturilor Natura 2000 au fost estimate de către Comisia Europeană la aproximativ 5,8 miliarde de euro pe an.
- Beneficiile ajung până la aproximativ 200 - 300 miliarde de euro pe an, obținute din conservarea capitalului natural care oferă o gamă largă de servicii vitale pentru ecosistem societăților și economiilor Uniunii Europene.
- Decalajele financiare sunt evidente în prezentul sondaj al regiunilor partenere în proiectul Be-Natur.
- Diferența dintre cheltuielile necesare pentru asigurarea unui management adecvat al siturilor Natura 2000 și cheltuielile efective este de aproximativ 80%.
- Un număr semnificativ de parteneri nu a fost în măsură să estimeze cheltuielile efective sau necesare pentru un management eficient, arătând astfel slaba capacitate instituțională și de resurse umane a autorităților în planificarea și gestionarea siturilor Natura 2000.
- Lipsa unui sprijin substanțial pentru exploatarea oportunităților de dezvoltare economică regională a siturilor Natura 2000 împiedică multe regiuni să atragă beneficii din eforturile de conservare.

3 Strategia transnațională comună

În primul rând, pe baza numeroaselor diferențe și lacune în managementul siturilor Natura 2000 care au putut fi identificate și concentrate în procesul de analiză a diferențelor, se pot obține mai multe recomandări pentru îmbunătățirea situației actuale:

Cadrul juridic și instituțional pentru managementul siturilor Natura 2000

- Revizuiți siturile Natura 2000 selectate și verificați dacă au fost incluse toate siturile relevante.
- Coordonați implementarea legislației în cadrul statelor federale sau a provinciilor.
- Clarificați prin lege implicarea tuturor părților interesate și relevante la nivel național, regional și local.
- Integrați în legislație evaluarea impactului și efectuați schimburi de experiență pe tema realizării acestor evaluări.

Managementul și structura organizațională

- Furnizați instruire specifică pentru Natura 2000 managerilor de sit și organelor administrative.
- Stabiliți un centru de excelență Natura 2000 pentru fiecare stat membru UE, cu o abordare de finanțare transnațională.
- Creați standarde pentru dezvoltarea uniformă a planurilor de management și a managementului calității.
- Dezvoltați concepte și mecanisme pentru evaluarea regulată a eficienței managementului, ca indicator de rezultat.
- Implementați un instrument pentru urmărirea procesului de planificare a managementului (Status: indisponibil, în curs de pregătire, în implementare, în curs de evaluare, în revizuire), ca indicator de performanță la nivel național/internațional.

Dimensiunea ecologică

- Programe la nivel național pentru coordonarea activităților din siturile Natura 2000.
- Implementați conceptele de monitorizare pentru toate grupele de specii.
- Dezvoltați noi concepte de monitorizare care să permită o evaluare a situației conservării cu resurse limitate. Acest lucru ar putea fi realizat la nivel european pentru a proiecta un model de eșantionare eficient financiar și un set redus, dar semnificativ, de indicatori.
- Intensificați schimbul de experiență privind abordarea metodologică în monitorizare și management la nivel național și internațional.

Dimensiunea socio-economică

- Implicarea tuturor părților interesate și relevante la nivel național, regional și local este esențială pentru dezvoltarea rețelei Natura 2000.
- Desemnarea siturilor Natura 2000 trebuie să se bazeze pe o cunoaștere cuprinzătoare a răspândirii tuturor habitatelor și speciilor în fiecare țară.
- Sunt necesare subvenții pentru managementul terenurilor adoptate de către / concesionate siturilor Natura 2000.
- Instrumentele economice să sprijine realizarea rețelei Natura 2000, care vizează conservarea naturii și promovarea activităților compatibile cu protecția sa.
- Educația pentru mediu să informeze părțile interesate la nivel local cu privire la drepturile și restricțiile lor.

Suplimentar recomandărilor rezultate din analiza diferențelor, ar trebui să fie începută dezvoltarea celor trei piloni principali ai "Managementului ariilor protejate".

Lipsa de capacitate în ceea ce privește

- competențele individuale
- organizarea și rețeaua și
- resursele financiare

poate fi identificată ca principala deficiență în managementul siturilor Natura 2000.

Competență

Așa cum rezultă din analiza diferențelor și din discuțiile comune, încă lipsește un profil ocupațional internațional pentru managementul ariilor protejate. Chiar dacă există o cerere urgentă de persoane cu înaltă calificare care să se ocupe de domeniul sensibil și cuprinzător al managementului ariilor protejate, nu există un profil ocupațional distinct, ci doar câteva programe universitare care oferă cursuri universitare și post-universitare (cum ar fi "Programul de Master in Managementul ariilor protejate" mpa.e-c-o.at). Va fi esențială construcția unui bazin de competență, a unui personal puternic motivat și instruit științific, format din muncitorii calificați care implementează efectiv măsurile pe sit, și cei de la nivelul de management care planifică și coordonează măsurile.

Organizare și rețea

Cel de-al doilea pilon este organizarea și crearea rețelei și asigură o structură adecvată de sprijin. Scopul este de a se asigura că fiecare sit Natura 2000 este susținut și supravegheat de către o persoană competentă și instruită care să fie și persoana de contact direct cu toate grupurile de părți interesate. Coordonarea și legăturile dintre siturile individuale și factorii de decizie ar trebui să fie realizate în centre naționale de excelență, unde este grupată expertiza. Înființarea unei instituții centralizate ar îmbunătăți și promova semnificativ eficiența eforturilor de management actuale. Un instrument bun pentru evaluarea stadiului de management al siturilor Natura 2000 este instrumentul de auto-evaluare din kit-ul MIAP (www.ipam.info).

Resurse financiare

În cele din urmă, resursele financiare suficiente sunt cele care construiesc fundamentul. De obicei, există o sumă de bani semnificativă disponibilă pentru protecția naturii, accesibilă prin intermediul a diferite subvenții și programe de finanțare, atât la nivel național, cât și la nivelul UE. Din cauza ineficienței din cadrul structurilor organizaționale și a lipsei cunoștințelor, adeseori, însă, resursele existente nu sunt utilizate în întregime. De aceea sunt oferite și recomandări privind finanțarea durabilă a ariilor protejate.

3.1 Habitate țintă comune și specii selectate de către PP

Habitat reprezentative și specii cu răspândire internațională și responsabilitate multinațională au fost alese pentru a servi ca și caracteristici pilot. Acestea sunt utilizate ca exemple pentru a dezvolta instrumente și strategii pentru îmbunătățirea stării de conservare, cum sunt Planul transnațional comun de acțiune și Instrumentul comun de monitorizare. În cadrul celei de-a treia întâlniri de coordonare de la Viena, din septembrie 2012, au fost efectuate unele mici modificări în setul inițial de caracteristici, din cauza constrângerilor organizaționale și de timp. Speciile și grupurile de habitate enumerate mai jos sunt rezultatul unei întâlniri între experți internaționali.

Grupuri de habitate	Coordonator
Habitat de coastă și vegetație halofită și dune (1130, 2110, 2120, 2130, 2250)	Gianluca Salogni (VRE)
Habitat de apă dulce și păduri (3130, 91E0, 92A0)	Radojica Gavrilovic (CACAK)
Mlaștini alcaline și de Cladium (7210*, 7230)	Hanns Kirchmeir, Tobias Köstl (VIETU)

Grupuri de specii	Coordonator
<i>Ciconia ciconia</i>	Fábián Zsófia (NIMFEA)
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Massimiliano Costa (PRA)
<i>Emys orbicularis</i>	Ivan Kamburov (STRANDJA)
<i>Liparis loeselii</i>	AREC, LBDCA

Tabel 1: Specii și habitate clasificate de partenerii și coordonatorii responsabili ai proiectului BE-NATUR

Figura 2: Habitate și specii - subiecte ale planurilor transnaționale comune de acțiune

4 Instrumente comune

Pentru îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000 a fost selectat un set de instrumente:

- **Planuri transnaționale comune de acțiune**
- **Instrument comun de monitorizare**
- **Evaluarea nevoilor de instruire**
- **MIAP - Autoevaluare și bază de cunoștințe**
- **Portofoliul financiar pentru managementul ariilor protejate**

Primele două instrumente (PTCA și ICM) au fost dezvoltate în mod special pentru a răspunde nevoile proiectului BE-NATUR. Celelalte se adresează în general managementului siturilor Natura 2000.

Instrumentele ar trebui să ofere îndrumare practică pentru managementul sitului, dar și pentru administrațiile și factorii de decizie responsabili de managementul siturilor Natura 2000 la nivel regional sau național.

Toate instrumentele au fost structurate în același mod și sunt prezentate ca fișe conținând următoarele informații:

Denumirea instrumentului

Scurtă descriere (Ce este acesta?)

Scopul (De ce trebuie realizat?)

Grupul țintă (Cine îl va realiza?)

Perioada de timp (Când va fi realizat?)

Cerințe (Ce este necesar pentru a-l realiza?)

Descriere detaliată (Cum se realizează?)

4.1 Planuri transnaționale comune de acțiune

Scurtă descriere

Planurile de acțiune, după cum sunt definite în propunerea BE-NATUR, ar trebui să elaboreze strategii comune pentru gestionarea transnațională a speciilor și habitatelor aflate în pericol de dispariție. Spre deosebire de planurile de management, care sunt concentrate mai mult la nivel de sit, planurile de acțiune oferă numai recomandări generale de management, fără vreo legătură cu un anumit sit. În schimb, strategiile generale pentru acțiuni pe termen lung ar trebui să constituie fundamentul comun pentru planurile de management în toate statele UE, care să urmeze o linie comună. Pentru a putea crea o strategie corectă de management pentru specii sau habitate, trebuie obligatoriu cunoscută situația populației totale, precum și amenințările și presiunile generale.

Scop

Ajută la urmarea unei metodologii și structuri coerente în toată Europa și la abordarea problemei protecției habitatului sau a speciilor la nivel transnațional

Grupul țintă

Factorii de decizie responsabili pentru atribuirea planurilor de management
Managerul ariei protejate sau orice consultant responsabil cu întocmirea unui plan de management

Perioada de timp

Înainte ca planurile de management să fie pregătite sau comandate
Cerințe
Informații complete despre speciile sau habitatele țintă
Contact personal cu experți în conservarea naturii din diferite țări

Descriere detaliată

După cum s-a identificat în timpul analizei diferențelor, există o nevoie stringentă de armonizare a eforturilor de conservare și de elaborare a unor standarde comune pentru toate țările europene. În prezent, în Directiva privind Flora, Fauna și Habitatele nu este scrisă nicio recomandare cuprinzătoare privind dezvoltarea planurilor de acțiune, astfel un manual standardizat și consistent pentru elaborarea planurilor de acțiune încă lipsește.

Planurile de acțiune, după cum sunt definite în propunerea BE-NATUR, ar trebui să elaboreze strategii comune pentru gestionarea transnațională a speciilor și habitatelor aflate în pericol de dispariție. Spre deosebire de planurile de management, care sunt concentrate mai mult la nivel de sit, planurile de acțiune oferă numai recomandări generale de management, fără vreo legătură cu un anumit sit. În schimb, strategiile generale pentru acțiuni pe termen lung ar trebui să constituie fundamentul comun pentru planurile de management în toate statele UE, care să urmeze o linie comună. Pentru a putea crea o strategie corectă de management pentru un bun protejat, trebuie obligatoriu cunoscută situația populației totale, precum și amenințările și presiunile generale.

Ca prim pas, toți partenerii au elaborat în comun o schiță integrând expertiza suplimentară prin implicarea experților externi. Această schiță a fost completată cu datele colectate de fiecare grup de lucru pentru a prezenta starea actuală a bunului protejat. Pentru a se asigura că planurile de acțiune sunt cât mai cuprinzătoare posibil, colaborarea transfrontalieră s-a realizat prin intermediul mai multor ateliere de lucru care au implicat și părți interesate și experți.

Următorul pas este adoptarea planurilor transnaționale comune de acțiune, lucru care ar trebui realizat în cel puțin trei țări partenere. Totuși, în anumite țări, planurile de acțiune nu pot fi puse în aplicare la nivel național din cauza structurilor legislative specifice (structură federală, planurile de acțiune nu sunt programate). Ulterior, conceptul PTCA își propune să fie acceptat ca instrument standard comun pentru factorii de decizie din întreaga Europă, pentru a armoniza planurile de management pentru siturile Natura 2000. Prin urmare, managerii ariilor protejate, precum și factorii de decizie, au fost invitați să participe la cursuri speciale de formare, unde au fost prezentate cadrul și conținutul planurilor transnaționale comune de acțiune, precum și instrumentul de monitorizare. Aceste sesiuni de instruire, după cum au fost definite în cererea de finanțare, au fost completate de experți naționali - cercetători, ONG-uri de conservare a naturii și consultanți privați care tratează subiectul.

Structura Planului transnațional comun de acțiune este prezentată în Tabelul 2. Diferențele între structurile PTCA pentru habitate și specii sunt indicate doar acolo unde este relevant. Dacă informațiile sunt oferite doar pentru unul dintre planuri, acestea se vor lua în considerare și pentru celălalt, pentru a preveni repetiția.

Habitat	Specii
1. Evaluarea biologică a habitatelor	1. Evaluarea biologică a speciilor
Caracteristicile biologice și ecologice ale unui anume habitat trebuie schițate; o atenție deosebită trebuie acordată dimensiunii și tendințelor habitatului deoarece acest criteriu aduce informații esențiale eforturilor viitoare de protecție.	Caracteristicile biologice și ecologice ale unor anume specii trebuie schițate; o atenție deosebită trebuie acordată comportamentului de reproducere și ciclurilor de viață ale speciilor, deoarece acest criteriu reprezintă, pe lângă dimensiunea și tendințele populației, o informație esențială pentru eforturile viitoare de protecție.
1.1 Răspândire biogeografică	1.1. Taxonomie
1.2 Bioinventar	1.2 Răspândire biogeografică
1.3 Asocieri vegetative dominante	1.3 Cerințe de habitat
1.4 Tipuri de biotop conform nomenclatorului de acoperire terestră CORINE	1.3.1 Caracterizarea habitatului
1.5 Caracterizarea habitatului	1.3.2 Dimensiunea și tendințele habitatului
1.6 Dimensiunea și tendințele habitatului	1.4 Productivitate și ciclu de viață
1.7 Influența omului	1.5 Dimensiunea și tendințele populației
1.8 Identificarea lacunelor în cunoștințe	1.6 Influența omului
	1.7 Identificarea lacunelor în cunoștințe

Habitat	Specii
2. Amenințări și presiuni	2. Amenințări și presiuni
Factorii care afectează în prezent habitatele, precum presiunea cauzată de activitățile de agrement, dezvoltarea infrastructurii, poluarea, speciile neindigene, schimbările de mediu și altele (Lista de urmat este cea raportată aici: http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal) Amenințările și presiunile trebuie listate în funcție de prioritate (critică, crescută, medie, scăzută, necunoscută)!	Factorii care afectează în prezent habitatul și populația, împărțiți în direcți și indirecti. Presiuni directe, precum vânătoarea, lupta sau seceta și indirecte, precum pierderea și degradarea habitatului, presiunea cauzată de activitățile de agrement, dezvoltarea infrastructurii, poluarea, speciile neindigene, boli, izolare genetică și altele. (Lista de urmat este cea raportată aici: http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal) Amenințările și presiunile trebuie listate în funcție de prioritate (critică, crescută, medie, scăzută, necunoscută)!
3. Cadru legal și politici	
Starea de protecție se referă la Lista Roșie a Datelor și la legislația federală sau națională. În caz că există denumiri speciale în legislație, acestea urmează să fie precizate. (Dacă sunt disponibile)	
Descrieți starea habitatului protejat	
<ul style="list-style-type: none"> • La nivel internațional • La nivel național • La nivel federal • La nivel de sit (nu este necesar, numai dacă este disponibil) 	
Informații despre mărimea și tendințele habitatului/populației în contextul altor țări europene ar trebui oferite pentru a contura o imagine veridică a stării aceluși habitatului. Astfel se poate sublinia o responsabilitate executivă deosebită pentru țară/regiune/sit.	
4. Acțiuni	
Vor trebui prezentate acțiuni viitoare, pe baza cunoașterii lacunelor existente. Acțiunile trebuie să reprezinte în primul rând răspunsuri la amenințări și presiuni și ar trebui să fie coordonate cu sau cel puțin să facă referire la orice programe sau eforturi deja existente.	
Este importantă listarea acțiunilor în funcție de prioritatea lor (esențială, ridicată, medie, scăzută)! La efectuarea evaluărilor, trebuie reținut obiectivul de a atinge o stare de conservare favorabilă!	
4.1 Obiective generale	
4.2 Obiective de conservare clasificate după prioritate – Concepte de management	
4.3 Acțiuni necesare pentru a atinge obiectivele	
(termen scurt = următorii 2 ani; termen mediu = următorii 2-5 ani; termen lung = următorii 5-10 ani)	
5. Managementul și protejarea speciilor/habitatului	
6. Cercetări și monitorizare viitoare	
6.1 Monitorizare pe termen lung și activități viitoare de cercetare	
7. Comunicare, conștientizare publică	
8. Strategie transnațională comună	
9. Strategie transnațională comună pentru managementul financiar al siturilor Natura 2000	
9.1 Subvenții și finanțare	
Atât cererea financiară pentru managementul corect al tuturor siturilor de tip habitat/populații de specii, precum și toate posibilitățile de finanțare și subvenții naționale și internaționale ar trebui să fie listate. Costurile ar trebui împărțite pentru măsuri principale, unice și măsuri continue.	

Tabel 2: Structura și conținutul Planului transnațional comun de acțiune pentru habitate și specii

Toate planurile de acțiune ar trebui să urmeze aceeași structură și să conțină aceleași informații. Pentru punerea în aplicare a intervențiilor directe la nivelul sitului, a fost adoptată o listă de verificare (Tabelul 3) din "Manualul de Management al Zonelor Mlăștinoase"¹ (McBride și colab. 2011). Aceasta poate fi folosită ca supliment de către managerul ariei protejate sau managerul sitului, pentru a pune în aplicare recomandările din cadrul planurilor de acțiune / respectiv de management. Urmând punctele recomandate, acest instrument poate ajuta la evitarea omisiunii unor pași importanți.

Sarcină	Da	Irelevant
Identificați constrângerile de management		
Identificați orice constrângeri impuse de sau asociate cu: nominalizările (sit, local, regional)	☐	☐
Dovezi arheologice care ar putea fi îngropate în zonele mlăștinoase	☐	☐
Servicii (electrice, telecomunicații)	☐	☐
Căi/drept de acces public	☐	☐
Drept de proprietate pe teren sau acord de arendă	☐	☐
Decideți ce doriți să realizați		
Stabiliți obiective (Mențineți sau încurajați specii cheie? Mențineți starea de fapt? Mai multe ape deschise? Controlați invazia de tufărie? Ridicați nivelul hidrostatic?)	☐	☐
Identificați habitate și specii țintă	☐	☐
Comparați regimurile existente și țintă și identificați aspecte/probleme		
Stabiliți cum diferă speciile/habitatele țintă de cele existente în prezent	☐	☐
Stabiliți cum diferă regimurile hidrologice/de management țintă de cele existente	☐	☐
Pierderi sau schimbări în cadrul speciilor/habitatelor	☐	☐
Schimbări în starea hidrologică sau a nutrienților	☐	☐
Cauze ale schimbărilor în starea speciilor / habitatelor / hidrologică / nutrienților	☐	☐
Identificați schimbările necesare		
Stabiliți ce trebuie făcut pentru a atinge obiectivele privind regimurile / habitatele sau a adresa problemele	☐	☐
Identificați tehnicile potrivite pentru a realiza schimbările		
Analizați tehnicile de management potrivite pentru vegetație, apă și nutrienți	☐	☐
Managementul vegetației de mlaștină	☐	☐
Îmbogățirea cu nutrienți	☐	☐
Cercetați / capitalizați experiența	☐	☐
Evaluati oportunitatea tehnicilor		
Analizați felul în care constrângerile identificate mai sus pot limita opțiunile de management	☐	☐
Evaluati ce control aveți asupra factorilor care influențează schimbările, problemele sau alte aspecte	☐	☐
Evaluati costurile managementului propus	☐	☐
Evaluati dacă managementul cerut poate fi într-adevăr implementat	☐	☐
Evaluati dacă restaurarea mlaștinii este practică și durabilă	☐	☐

¹ Manualul de Management al Zonelor Mlăștinoase
(<http://www.snh.gov.uk/about-scotlands-nature/habitats-and-ecosystems/lochs-rivers-and-wetlands/fen/>)

Sarcină	Da	Irelevant
Dezvoltați și implementați o strategie de acțiune pentru a atinge obiectivele		
Identificați surse de finanțare	☐	☐
Monitorizați rezultatele	☐	☐
Revizuiți și reactualizați strategia	☐	☐

Tabel 3. Lista de verificare pentru managementul tipurilor de habitat 7210 și 7230.
(Sursă: Manualul de Management al Zonelor Mlăștinoase)*

Regăsiți cele 7 exemple de planuri transnaționale comune de acțiune pe pagina oficială a proiectului: www.be-natur.it

4.2 Instrumentul comun de monitorizare

Scurtă descriere

Acest instrument este menit a fi un ghid complet de monitorizare care să acopere toate caracteristicile selectate în proiectul BE-NATUR. Pe baza analizei diferențelor, au fost elaborate planuri transnaționale comune de acțiune destinate unora dintre cele mai importante habitate și specii cu răspândire europeană transnațională. Ca urmare a planurilor de acțiune, intervenții directe și indirecte legate de obiectivele de protejare a grupurilor țintă de habitate și specii au fost dezvoltate de către fiecare partener de proiect. Prezentul instrument de monitorizare își propune să evalueze starea de conservare a acestor caracteristici și succesul intervențiilor. Prin urmare, este inevitabilă evaluarea stării de conservare înaintea efectuării intervențiilor, pentru a avea datele de bază necesare unor concluzii corecte.

Scop

Scopul este de a proiecta un instrument de monitorizare pentru a cerceta starea actuală de conservare a habitatelor și speciilor, precum și succesul intervențiilor directe.

Grup țintă

Managerul ariei protejate sau orice consultant, responsabili cu planificarea intervențiilor directe și realizarea monitorizării

Interval de timp

Evaluarea de bază ar trebui efectuată anterior aplicării intervențiilor.
Frecvența evaluărilor trebuie adaptată speciilor sau habitatelor specifice.

Cerințe

Materiale cartografice actualizate, cum ar fi fotografiile aeriene, hărți privind ocuparea teritoriului...
Orice date existente, cum ar fi hărți de vegetație, hărți de distribuție...
Cunoașterea exactă a locației, extinderii și impactul posibil al intervențiilor

Descriere detaliată

Dezvoltarea unei metode comune de monitorizare reprezintă un pas crucial în structura "Strategiei comune transnaționale". Scopul este de a proiecta un instrument de monitorizare pentru a cerceta starea actuală de conservare a habitatelor și speciilor, precum și succesul intervențiilor directe. Există deja abordări de monitorizare dezvoltate de unele state membre ale UE. După cum se definește în propunerea proiectului "BE - NATUR", ar trebui dezvoltat un instrument comun aplicabil tuturor statelor membre, care să armonizeze managementul caracteristicilor de interes pentru conservare în cadrul Natura 2000.

Pe baza analizei diferențelor, au fost elaborate planuri transnaționale comune de acțiune destinate unora dintre cele mai importante habitate și specii cu răspândire europeană transnațională. Ca urmare a planurilor de acțiune, intervenții directe și indirecte legate de obiectivele de protejare a grupurilor țintă de habitate și specii au fost dezvoltate de către fiecare partener de proiect. Prezentul instrument de monitorizare își propune să evalueze starea de conservare a acestor caracteristici și succesul intervențiilor. Prin urmare, este inevitabilă evaluarea stării de conservare înaintea efectuării intervențiilor, pentru a obține datele de bază necesare unor concluzii corecte.

Starea de conservare a unui habitat sau a unei specii poate fi definită pe trei niveluri diferite:

- Nivelul cel mai de sus este starea de conservare la nivelul UE, care descrie gradul de răspândire și tendința, structuri importante și starea de conservare a speciilor caracteristice.
- Al doilea nivel este "gradul de conservare" la nivelul sitului Natura 2000, care descrie structura, funcția și capacitatea de recuperare a caracteristicii de conservare.
- La celălalt capăt al scalei este "gradul local de conservare" care descrie starea de conservare a loturilor individuale sau a populațiilor unice.

Recomandările UE

În conformitate cu articolul 1 din Directiva Consiliului 92/43 CEE (Directiva privind habitatele), definiția pentru starea optimă de conservare este:

Starea de conservare a unui habitat natural și a speciilor reprezintă suma influențelor care acționează asupra unui habitat natural și a speciilor sale specifice care pot afecta pe termen lung răspândirea sa naturală, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea pe termen lung a speciilor sale specifice pe teritoriul menționat la Articolul 2.

Starea de conservare a unui habitat natural va fi considerată "corespunzătoare" atunci când:

- Extinderea sa naturală și teritoriile în care se răspândește sunt stabile sau în creștere, și
- Există structura și funcțiile specifice necesare pentru menținerea sa pe termen lung, și vor continua să existe și în viitorul apropiat, și
- Starea de conservare a speciilor sale specifice este optimă, așa cum este definită mai sus.

În conformitate cu GHIDUL Comisiei Europene (2007) pentru descrierea stării optime de conservare, vor fi utilizate categorii uniforme (EDGAR P. & GENT T. 2005):

- Stare de conservare Optimă (A)
- Stare de conservare nefavorabilă Neadekvată (B)
- Stare de conservare nefavorabilă Proastă (C)
- Necunoscută

Abordarea actuală indică faptul că, exceptând starea A, toate celelalte ar trebui să fie considerate "nefavorabile".

Această abordare este mai radicală decât abordarea folosită de ELLMAUER (2005) și BFN (2010), care tinde să contureze o imagine mai degrabă pozitivă a stării de conservare a unei specii sau habitat protejat:

A: stare de conservare excelentă

B: stare de conservare bună

C: stare de conservare medie spre nefavorabilă

Pe termen lung, dezvoltarea sau tendința unui anumit indicator poate avea o însemnătate mult mai mare decât situația actuală. O valoare B poate fi considerată ca acceptabilă, dar dacă starea de conservare a scăzut de la A la B, acest lucru reprezintă o deteriorare semnificativă. Prin urmare, EDGAR & GENT (2005) propun ca o stare nefavorabilă de conservare, dar în curs de îmbunătățire să fie indicată folosind o însemnare suplimentară precum (+), iar pentru declin continuu (-). În plus, ar trebui adăugată declarația unui expert care să includă o evaluare calitativă și obiectivă a situației. Această evaluare scrisă este necesară pentru o interpretare precisă, în timp ce o valoare "independentă" precum A, B sau C, nu poate fi suficientă pentru a ilustra toate aspectele.

Cercetare pe teren: Habitate

Pentru a clarifica habitatele care vor fi monitorizate, trebuie, în primul rând, să fie efectuată o cartografiere exactă a habitatelor existente. Toate poligoanele care conțin un tip de habitat trebuie să fie afișate. Rezoluția minimă a planurilor ortofoto ar trebui să fie 1:10.000 (1:5.000 ar fi ideal). Din punct de vedere tehnic nu există nicio dimensiune minimă a unui poligon. De asemenea, habitatele care ar putea fi mai mici de 50 m² trebuie să fie afișate în hărți. Acest lucru este valabil și pentru zone de habitat foarte înguste, cum sunt resturile de păduri riverane de-a lungul râurilor, care au adesea doar câțiva metri lățime. Acestea ar trebui să fie, de asemenea, evidențiate ca și caracteristici ale poligonului, chiar dacă delimitarea trebuie efectuată la rezoluție foarte mare.

Dimensiunea exactă a poligoanelor de habitat trebuie să fie indicată, deoarece aceste date formează baza pentru interpretarea viitoare a stării de conservare. Biotopurile mari, cum sunt pădurile sau pajiștile trebuie investigate prin metoda eșantionării aleatorii, când densitatea parcelelor de eșantionat depinde de variația habitatului.

În cazul în care un habitat este semnificativ eterogen în ceea ce privește starea de conservare a subunităților sale, acesta trebuie să fie împărțit în poligoane singulare (de exemplu: Părți ale dunelor acoperite de arbuști și tufişuri, mlaştini parțial drenate ...)

Ghid operațional

Schemele de monitorizare adăugate în anexă vor fi utilizate cu scopul de a crea un set de date omogen în toată Europa.

Schema de monitorizare în sine furnizează o structură de urmat, dar acceptă și o anumită flexibilitate executantului științific. Practic, criteriile sunt agregate la o singură valoare pentru fiecare indicator. Toți cei trei indicatori sunt apoi reunite într-o valoare totală, care este ilustrată în următoarea schemă:

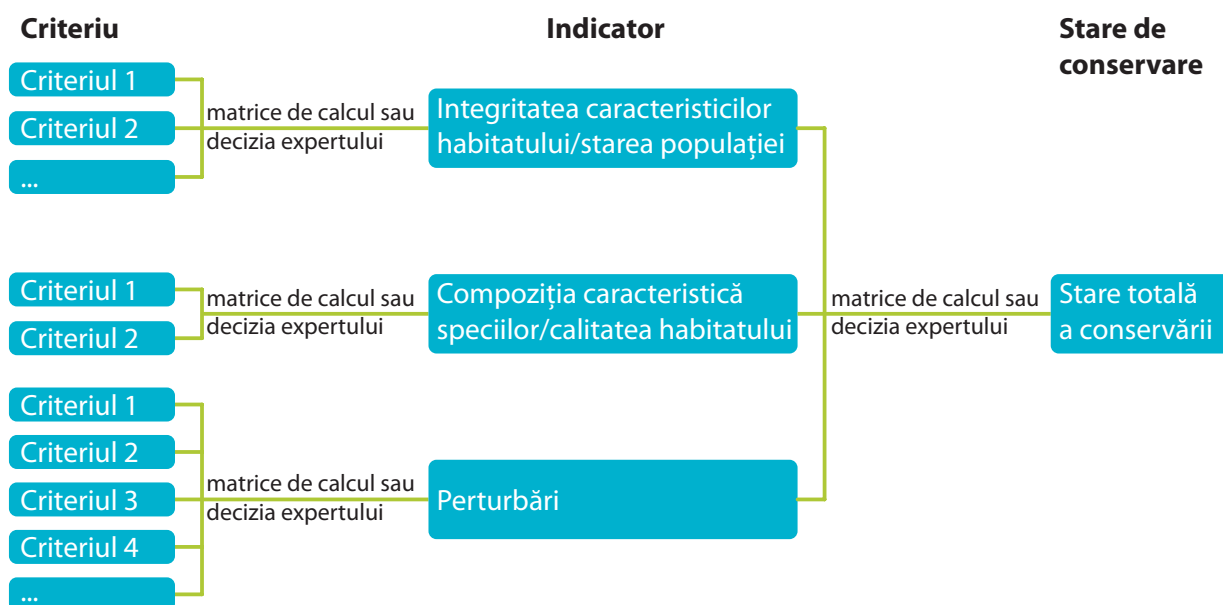

Figura 3: Schemă ilustrativă pentru procesul de evaluare a stării de conservare

Din rațiuni practice, nu există nicio pondere a anumitor criterii și indicatori în această abordare. Cu toate acestea, unele criterii pot avea un impact mult mai mare asupra stării de conservare decât altele. În cazul în care opinia expertului este diferită de valoarea agregată, avizul expertului o va anula pe cea din urmă. În acest caz trebuie dată o declarație scurtă, dar clară, pentru a face decizia comprehensibilă.

Privind schema de habitat, pentru fiecare din cei trei indicatori principali, precum "Integritatea trăsăturilor caracteristice habitatului", "Integritatea inventarului speciilor caracteristice" și "Perturbări" trebuie definită starea agregată de conservare.

Indicatorii denumiți "Perturbări" sunt calculați în așa fel încât valoarea agregată este definită de cea mai nefavorabilă valoare (doar un singur criteriu evaluat la C este suficient pentru a da întregului agregat "Perturbări" valoarea C). Această abordare este susceptibilă de supra-estimarea anumitor criterii, prin urmare, este crucială capacitatea omului de știință de a aprecia în mod adecvat și de a evalua starea criteriului.

Întreaga procedură trebuie să fie efectuată pentru fiecare diviziune parcelară în parte. Aceasta este singura cale de a crea o imagine distinctă a diviziunilor fiecărui tip de habitat dintr-un sit. Un set cuprinzător de date de referință este esențial pentru un concept corect de management. Aceeași procedură ar trebui aplicată sistemului de monitorizare a speciilor. Principalele teme sunt "Starea populației", "Calitatea habitatului" și "Perturbările". În acest caz, doar starea populației poate fi calculată în funcție de matricea prezentată mai jos, iar toate celelalte valori trebuie să fie calculate folosind cea mai mică valoare.

În cazul **unui singur criteriu**, este preluată starea de conservare a indicatorului.

A	B	C
---	---	---

În cazul **a două criterii**, ar trebui aplicată următoarea schemă:

		Criteriul 1		
		A	B	C
Criteriul 2	A	A	A	B
	B	A	B	C
	C	B	C	C

În cazul **a trei criterii**, ar trebui aplicată următoarea schemă:

AAA=A	AAB=A		
AAC=B	ABB=B	ABC=B	BBB=B
ACC=C	BCC=C	BBC=C	CCC=C

Starea generală de conservare va fi calculată în același mod ca valorile principalilor indicatori "Integritatea trăsăturilor caracteristice habitatului", "Integritatea inventarului speciilor caracteristice" și "Perturbări", respectiv "Starea populației", "Calitatea habitatului" și "Perturbările" pentru specii.

În cazul **a patru sau mai multe criterii**, valoarea cea mai nefavorabilă va determina valoarea totală a indicatorului (după cum se menționează mai sus).

4.3 MIAP – Sistem de expertiză

Scurtă descriere

Sistemul de expertiză a fost dezvoltat pentru a veni în sprijinul managerilor ariilor protejate printr-un sistem de auto-evaluare, recomandări concentrate și o bază de cunoștințe cuprinzătoare.

Rezultatele sunt concentrate într-un raport de progres care evidențiază deficitele în planificarea și gestionarea ariei protejate și include și recomandări pentru măsuri suplimentare.

Scop

Autoevaluarea managementului, schimbul de rezultate și experiențe
Căutarea de informații specifice și noi evoluții

Grupul țintă

Planificatori, manageri și consultanți de arii protejate

Interval de timp

Acest instrument poate utilizat în orice fază a procesului de management a Natura 2000

Cerințe

Acces la Internet și un browser web pentru a încărca pagina de web www.ipam.info

Descriere detaliată

Extras din raportul de proiect al kit-ului MIAP - Management integrativ al ariei protejate de JUNGMEIER și colab. (2005)

Mulți dintre managerii și planificatorii ariilor protejate se văd înecându-se în informații (i)relevante, dar se plâng de o lipsă semnificativă de cunoștințe. Kitul MIAP intenționează să umple acest gol și a fost dezvoltat cu scopul de a furniza informații concentrate pe întrebarea "ce trebuie făcut, când și cum?". Setul interactiv de instrumente va furniza informații substanțiale cu privire la managementul integrativ al ariilor protejate prin intermediul noilor tehnologii informaționale.

Setul de instrumente este gratuit și oferă informații actualizate bazate pe un concept acceptat la nivel internațional. Acesta este aplicabil tuturor categoriilor internaționale relevante de arii protejate. Setul de instrumente poate fi accesat pe pagina de start MIAP (www.ipam.info). Mai mult, o documentație tehnică detaliată (broșură privind sistemul expertiză) și o versiune demo - sunt disponibile.

Planificatorii și managerii unei arii protejate specifice trebuie să treacă prin toate domeniile de activitate. Aceste domenii de activitate au fost elaborate în strânsă cooperare cu experți și instituții internaționale (IUCN, Europarc, Convenția de la Ramsar, Omul și Biosfera (UNESCO)) și sunt prezentate în figura de mai jos printr-o imagine de ansamblu a tuturor obligațiilor prevăzute de managementul ariilor protejate:

Sistemele de expertiză, în general, și sistemul de expertiză MIAP, în special, sunt construite pentru a reduce complexitatea și a furniza doar informații concentrate. Kitul MIAP este format din trei componente:

- **Auto-evaluare.** Într-o procedură de auto-evaluare sunt stabilite filtre pentru a elimina în primul rând informațiile irelevante pentru situația dată și pentru a clasifica mai apoi informațiile în funcție de importanță. Un element important al acestei auto-evaluări este o alocare clară a ariei protejate în diferite "domenii de activitate" (DA). În ciclul de viață al unei arii protejate au fost identificate și descrise 28 DA. Trecând printr-un ciclu de viață ideal (pregătire, planificare de bază, planificare detaliată, implementare și management) sunt acoperite toate DA și se oferă, astfel, un cadru util în stabilirea poziției ariei protejate. Într-un proces ghidat interactiv, utilizatorul sistemului de expertiză răspunde la un pachet de întrebări-cheie pentru a identifica poziția recentă și problemele evidente.
- **Recomandări.** La nivel general, bineînțeles, dar corespunzând situației recente a ariei protejate, sistemul de expertiză oferă un set de recomandări. Structura conceptuală din spatele acestor recomandări este analiza diferenței dintre DA necesare într-o situație și DA care într-adevăr au fost executate (bine) până în prezent. Recomandările sunt furnizate în rapoarte standardizate. Deci, acestea permit și raportarea progreselor înregistrate în dezvoltarea sau managementul ariei protejate (serii de timp). Informațiile sistemului sunt ilustrate prin câteva exemple de "bune practici" și duc la cele mai detaliate informații furnizate în baza de cunoștințe.
- **Bază de cunoștințe.** Într-o bază de date cuprinzătoare sunt propuse diverse exemple de "bune practici", informații detaliate despre literatură, proiecte și date disponibile, precum și link-uri și expertiză suplimentară. Informația este clasată în mod automat în funcție de cerințele derivate din auto-evaluare, dar poate fi selectată și individual. Conținutul bazei de cunoștințe se concentrează geografic pe Europa Centrală și de Est, dar oferă și standarde și abordări internaționale.

Faze		Domenii de activitate (DA)
Pre-fază		Dezvoltarea ideii și a viziunii
		Verificarea fezabilității
		Comunicare și participare I
		Încorporare în sistemele de AP
Faza de planificare	Planificare de bază	Manual de planificare
		Comunicare și participare II
		Investigare de bază
		Planificarea implementării
	Planificare detaliată	Denumire și consacrare
		Declarație de misiune și concepte de bază
		Planuri de management bazate pe ecosistem
		Conceperea programelor economice (regionale)
Faza de implementare		Planificare specifică (Planuri auxiliare)
		Dezvoltarea de personal și organizațională
		Evaluarea eficienței managementului
		Finanțare (plan de afaceri)
		Evaluarea impactului și constrângerile
		Managementul datelor și informațiilor
		Cadrul de cercetare și monitorizare
		Comunicare și participare III
		Dezvoltarea regiunii ariei protejate
		Planul de cooperare
		Informare, Interpretare și Educație
		Managementul vizitatorilor, a serviciilor și a infrastructurii
		Marketing și relații publice
		Faza de relaționare
Relaționare socială		
Relaționare ecologică		

Figura 4: Domenii de activitate în managementul ariilor protejate – privire de ansamblu

4.4. Evaluarea nevoilor de instruire

Scurtă descriere

Acest instrument prezintă un sistem pentru identificarea calificărilor și competențelor necesare în mod ideal, pentru managementul ariilor protejate din cadrul rețelei Natura 2000. Suplimentar, se pot identifica decalajele între situația actuală și cea dorită.

Scop

Îmbunătățirea performanței organului de management prin identificarea competențelor și distribuirea acestora în rândul personalului de conducere

Grupul țintă

Organisme administrative responsabile de coordonarea mai multor situri Natura 2000 sau manageri

Interval de timp

O evaluare ar trebui repetată anual.

Cerințe

Deprinderea tuturor competențelor necesare pentru a gestiona o arie protejată
Formular de sondaj care acoperă toate competențele relevante

Descriere detaliată

Pe lângă resursele financiare, "capitalul uman" este un factor esențial pentru o bună gestionare a ariilor protejate. Domeniul managementului ariilor protejate este unul foarte vast și acoperă numeroase activități și competențe diferite. Aceste aptitudini se întind de la utilizarea corectă a ferăstriailor cu lanț și manipularea mașinilor agricole până la calificări de management, ca medierea sau organizarea fondurilor. Pentru îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000 în Europa, un standard comun pentru evaluarea punctelor forte și a punctelor slabe poate fi de mare ajutor. Prin urmare, competențele necesare pentru a gestiona o arie protejată (sau o rețea, ca Natura 2000) au fost identificate de JUNGMEIER în 2011 și transformate într-o organigramă.

Într-o primă etapă, managementul AP trebuie să identifice toate abilitățile și competențele necesare pentru a gestiona această AP. În etapa următoare, pentru fiecare persoană din lanțul de management ar trebui efectuată o "evaluare a necesităților de instruire", reprezentând profilul său personal. Prin suprapunerea tuturor profilurilor de management devine evident în care domenii se ascund deficiențe și unde sunt concentrate competențele. Această percepție poartă informații extrem de valoroase pentru îmbunătățirea situației actuale de management.

Piramida competențelor individuale (a se vedea figura 5) și instituționale (a se vedea figura 6) este structurată pe nivele. Câmpurile singulare pot fi schimbate în funcție de nevoile și provocările specifice cu care se confruntă fiecare AP.

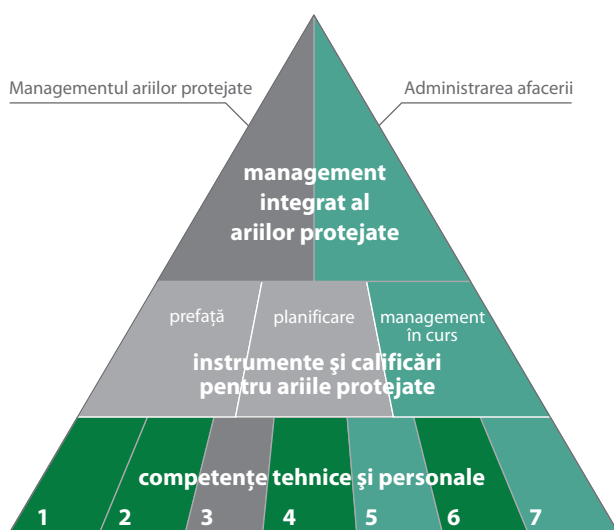

Figura 5: Model de competențe individuale

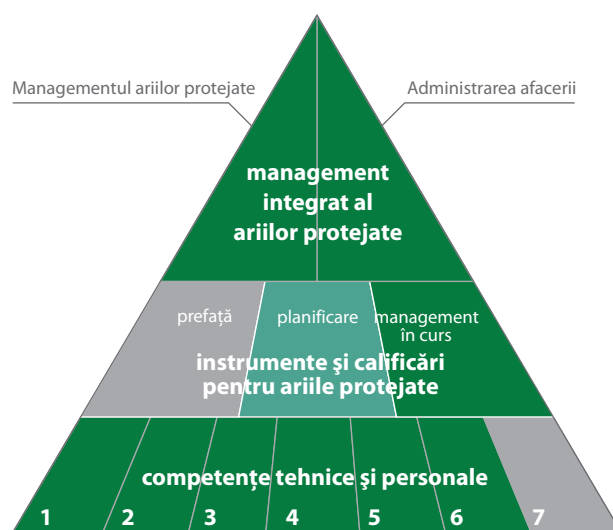

Figura 6: Model de competențe instituționale (suma tuturor competențelor individuale)

Toate explicațiile următoare se bazează pe o arie protejată imaginară, cu nevoi și competențe imaginare. Toate DA individuale pot fi schimbate în funcție de necesitățile și cererile AP.

"Competențele tehnice și personale" formează baza piramidei (Nivelul I). Clusterelor sunt : 1) Comunicare, 2) Limbi străine, 3) Competențe în aer liber, 4) Managementul teritoriilor, 5) Sarcini administrative, 6) Cunoștințe despre parc/sit și 7) Tehnicienii. O listă detaliată a competențelor individuale este prezentată în figura 7.

„Instrumentele și competențele pentru ariile protejate" urmează (Nivelul I) structura kitului MIAP (Domenii de activitate, DA) (JUNGMEIER și colab. 2003). În cazul în care AP există deja, prefața poate fi anulată și înlocuită cu alte faze (cum ar fi "Relaționarea").

"Managementul integrat", din partea de sus a piramidei (Nivel III) este format din două competențe principale: Administrarea afacerilor și managementul ariilor protejate.

Administrarea afacerii este gândită încât să acopere toate eforturile administrative, precum brandingul, marketingul și relațiile publice, resursele umane și dezvoltarea organizațională, administrarea afacerilor, managementul de program și de proiect. Managementul AP include toate competențele și cunoștințele legate de aspecte privind conservarea naturii, cum este cadrul legal la nivel național și european...

Pentru managementul unei arii protejate (rețea), obiectivul clar ar trebui să fie acela de a arăta competență maximă la toate cele trei niveluri și în toate disciplinele. Desigur, acest lucru nu poate fi realizat de către o singură persoană. Prin urmare, totalul persoanelor, fiecare cu abilități și caracteristici diferite, implicate în procesul de management, ar trebui să acopere toate competențele. Prezentul instrument oferă posibilitatea de a identifica lacunele și deficiențele din ierarhia de management.

1. Comunicare	5. Sarcini administrative
Prezentare	Contabilitate
Comunicare	Cunoștințe de utilizare TI, bază, MS Office
Mediere	Cunoștințe de sistem TI
Facilitare	TI legat de AP
Tururi ghidate	GIS
2. Limbi străine	Baze de date
Engleza	GPS
A 2-a limbă	6. Cunoștințe despre parc
A 3-a limbă	Fauna
3. Competențe în aer liber	Flora
Ghid de călătorie	Geomorfologia
Rafting	Speologia, peșterile
Alpinism	Topografia
Prim ajutor, salvare, salvagardare	Geologia
4. Managementul teritoriilor	Istoria
Agricultură	Regiunea, cultura și populația
Pescuit	7. Tehnicienii
Vânătoare	Șofer / Întreținere
Construcții	Tehnicienii în gospodărie / Întreținere
Silvicultură	Camion
Managementul apelor	Tractor
	Autobus

Figura 7: Model de schemă ce ilustrează clusterelor de competențe tehnice și personale la primul nivel

Un formular Excel care furnizează instrumentul (și completat cu competențele preliminare) poate fi descărcat la: www.be-natur.it

4.5 Portofoliul financiar pentru managementul ariilor protejate

Scurtă descriere

Portofoliul financiar prezintă un fel de "analiză a lacunelor financiare", care intenționează să dea o orientare cu privire la planificarea financiară a ariilor protejate. Potențialele strategii de finanțare trebuie să fie colectate, iar impactul și complexitatea acestora vor fi vizualizate într-o matrice.

Scop

Evaluarea și îmbunătățirea aspectului financiar din cadrul managementului Natura 2000

Grupul țintă

Organisme administrative responsabile de coordonarea mai multor situri Natura 2000 sau manageri

Interval de timp

Anterior procesului de desemnare a unui sit Natura 2000 sau pe parcursul întregului proces de management. O evaluare periodică trebuie efectuată anual.

Cerințe

Lista tuturor mecanismelor de finanțare relevante
Formular Excel conținând rația necesară pentru a afișa diagrama

Descriere detaliată

Performanța unei arii protejate este strâns legată de resursele financiare ale sitului (GETZNER și asoc. 2010). Managementul Natura 2000 depinde, în cele mai multe cazuri, de un mix de finanțare publică și alte surse de finanțare. Odată identificate potențiale mecanisme de finanțare viabile pentru o anumită zonă protejată, un manager de sit trebuie să le prioritizeze. La urma urmei, cercetarea, proiectarea și apoi punerea în aplicare a mecanismelor de finanțare necesită resurse.

Pentru a ierarhiza mecanismele de finanțare în funcție de prioritate, se poate recomanda un portofoliu de finanțare, conform EMERTON și colab. (2006). În această abordare, toate sursele de finanțare relevante prezentate în tabelul 4 trebuie plasate în matrice în funcție de "beneficii" și de "gradul de complexitate". Astfel, toate mecanismele cu complexitate redusă și impact mare devin imediat vizibile. Figura 8 de mai jos plasează fiecare mecanism de finanțare într-o cutie care sugerează apoi prioritatea care ar trebui acordată aceluia mecanism special.

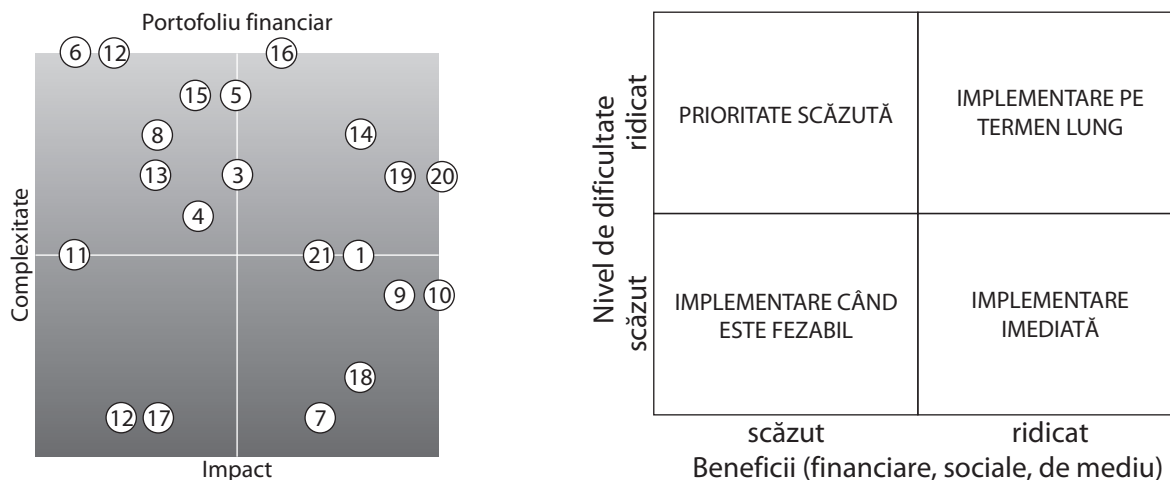

Figura 8: Exemplu de portofoliu de finanțare; Plan de bază ce ilustrează sistemul de prioritizare în cadrul mecanismelor de finanțare

Surse de finanțare pentru ariile protejate

Surse internaționale	1	Bănci multilaterale
	2	Facilitatea Globală de Mediu (GEF)
	3	Agenții de cooperare pentru dezvoltare bilaterală etc.
	4	Fundații cu competență internațională
	5	Organizații internaționale non-guvernamentale cu competență internațională
	6	Mecanisme financiare alternative
Mecanisme la nivel național	7	Taxe, impozite, supra-taxe și stimulente de taxe
	8	Planuri de deduceri de taxe
	9	Granturi de la fundații private
	10	Fonduri naționale de mediu
	11	Schimburi de datorii
	12	Loterii naționale și provinciale
	13	Plăți pentru servicii publice
	14	Planuri de donații la locul de muncă
Mecanisme la nivel de sit	15	Taxe de utilizare
	16	Marketing etic
	17	Programe de adopție
	18	Donații corporative
	19	Donații individuale
	20	Donații caritabile
	21	Membership pe site și planuri de "prietenie"

Tabel 4: Surse de finanțare pentru ariile protejate

Un formular Excel care furnizează instrumentul poate fi descărcat la: www.be-natur.it

Referințe

- Anonymus (o.A.): Business Planning for Protected areas. Conservation Finance Guide. 37p. (turk_bp_Business_Planning_for_PA.pdf)
- Biondi, E., Casavecchia, S. 2010: The halophilous retro-dune grasslands of the Italian Adriatic coastline. In: Braun-Blanquetia, vol. 46, 2010, pp 111 – 127
- BFN (Hrsg.) (2010): Bewertung des Erhaltungszustandes der Lebensraumtypen nach Anhang I der Fauna-Flora-Habitat-Richtlinie in Deutschland. Überarbeitete Bewertungsbogen der Bund-Länder-Arbeitskreise als Grundlage für ein bundesweites FFH-Monitoring. Im Auftrag des Bundesamtes für Naturschutz – FKZ 805 82 013. 87pp.
- BFN (Hrsg.) (2010): Bewertung des Erhaltungszustandes der Arten nach Anhang II und IV der Fauna-Flora-Habitat-Richtlinie in Deutschland. Überarbeitete Bewertungsbogen der Bund-Länder-Arbeitskreise als Grundlage für ein bundesweites FFH-Monitoring. Im Auftrag des Bundesamtes für Naturschutz – FKZ 805 82 013. 206 pp.
- Danev, G., Gulič, J., Štruc, S., Hodžić A. S. (2011): Introduction Handbook – Joint strategy for integrated management of protected areas in the southeastern European region
- Edgar, P. & Gent, T. (2005): Defining FCS and Setting Favourable Reference Values (FRV). Herpetological Conservation Trust, November 2005, with additional comments by Thomas Sperle, NABU. In: European Habitats Forum 2006: Towards European Biodiversity Monitoring. Assessment, monitoring and reporting of conservation status of European habitats and species. Wien, Cambridge, Bruxelles. 80 pp
- Ellmauer, T. (Hrsg.) (2005): Entwicklung von Kriterien, Indikatoren und Schwellenwerten zur Beurteilung des Erhaltungszustandes der Natura 2000-Schutzgüter. Band 3: Lebensraumtypen des Anhangs I der Fauna-Flora-Habitat-Richtlinie. Im Auftrag der neun österreichischen Bundesländer, des Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft und der Umweltbundesamt GmbH, 616 pp.
- Ellmauer, T. (Hrsg.) (2005): Entwicklung von Kriterien, Indikatoren und Schwellenwerten zur Beurteilung des Erhaltungszustandes der Natura 2000-Schutzgüter. Band 1: Vogelarten des Anhangs I der Vogelschutz-Richtlinie. Im Auftrag der neun österreichischen Bundesländer, des Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft und der Umweltbundesamt GmbH, 633 pp.
- Emerton, L., Bishop, J. and Thomas, L. (2006): Sustainable Financing of Protected Areas: A global review of challenges and options. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. x + 97pp
- European Environmental Bureau (EEB) (2011) Where there is a will there is a way: Snapshot report of Natura 2000 management, Brussels, 23p
- Fujiwara, K., Box, E. O., Harada, A. 2010: The warm-temperate richnes zone in coastal dune vegetation of the continental west sides Northern hemisphere). In: Braun-Blanquetia, vol. 46, 2010, pp 261 – 269
- Getzner, M., Jungmeier, M., Lange, S. (2010): People, parks and money – Stakeholder involvement and regional development: a manual for protected areas. Klagenfurt, 215pp.
- Jongman, R. H. G., Bouwma, I. M., Griffioen, A., Jones-Walters, L., Van Doorn, A. M. 2010: The Pan European Ecological Network: PEEN. Landscape Ecol (2011) 26:311–326
- Jungmeier, M. (2011): Trans-boundary Biosphere Reserve Prespa. Training needs Assessment and Training Plan. Unpublished report to OBF. Klagenfurt, 14 pp.

- Jungmeier, M. (2010): Implementation of National Parks in Turkmenistan - Capacity Building and Training in Business planning. Unpublished documentation of Workshop Results. Contributions by Lange S. and Kim V. Commissioned by: Michael Succow- Stiftung zum Schutz der Natur. E.C.O. Institute of Ecology, Klagenfurt, 37 pp.
- Jungmeier, M., H. Kirchmeier, M. Kuhmaier, I. Velik & D. Zollner (2005): IPAM-Toolbox. Transnational Results (Expert System, Toolbox and Best Practice) – Study commissioned by: Office of the Carinthian Government Dept. 20, Execution: E.C.O. Institute for Ecology Ltd., Klagenfurt, 68 p
- Kirchmeier H, Kostl T, Zak D, Getzner M (2012) BE-NATUR: BETter management and implementation of NATURA 2000 sites. WP3: Transnational joint strategy and tools for the better management and implementation of Natura 2000 sites. Individuation of gaps in the management and implementation of Natura 2000 sites (gap analysis), Final report, Vienna
- Krause, J., Drachenfels, O. v., Ellwanger, G., Farke, H., Fleet, D.M., Gemperlein, J., Heinicke, K., Herrmann, C., Klugkist, H., Lenschow, U., Michalczyk, C., Narberhaus, I., Schroder, E., Stock, M., Zscheile, K. Bewertungsschemata für die Meeres- und Küstenlebensraumtypen der FFH-Richtlinie - 21er Lebensraumtypen: Dünen an den Küsten des Atlantiks sowie der Nord- und der Ostsee. In: Schnitter, P., Eichen, C., Ellwanger, G., Neukirchen, M. & E.Schroder (Bearb.). 2006: Empfehlungen für die Erfassung und Bewertung von Arten als Basis für das Monitoring nach Artikel 11 und 17 der FFH-RL in Deutschland. – Berichte des Landesamtes für Umweltschutz Sachsen-Anhalt (Halle), Sonderheft 2.
- Lengyel, S., Deri, E., Varga, Z., Horvath, R., Tothmeresz, B., Henry, P.Y., Kobler, A., Kutnar, L., Babij, V., Selinkar, A., Christia, C., Papastergiadou, E., Gruber, B., Henle, K. 2007: Habitat monitoring in Europe: a description of current practices. Biodivers Conserv (2008) 17:3327–3339.
- Lengyel, S., Kobler, A., Kutnar, L., Framstad, E., Henry, P.Y., Babij, V., Gruber, B., Schmeller D., Henle, K. 2008: A review and a framework for the integration of biodiversity monitoring at the habitat level
- McBride, A., Diack, I., Droy, N., Hamil, B., Jones, P., Schutten, J., Skinner, A., Street, M. (2011) The Fen Management Handbook. Scottish Natural Heritage, Perth. 332 p. Parr, T. W., Ferretti, M., Simpson, I. C., Forsius, M., Kovacs-Lang, E. 2001: Towards a long-term integrated monitoring programme in Europe: Network design in theory and practice
- Schmeller, D. S. 2008: European species and habitat monitoring: where are we now? Biodivers Conserv (2008) 17:3321–3326

Anexă:

Toate anexele și documentele sunt disponibile pentru descărcare la www.be-natur.it

- Strategie și instrumente transnaționale comune
- Planuri transnaționale comune de acțiune
- Instrument pentru evaluare nevoilor de instruire disponibil în format Excel
- Instrument pentru Portfoliul Financiar disponibil în format Excel
- Formulare de date de la Instrumentul de monitorizare
- Instrument pentru Sistemul de expertiză MIAP la <http://ipam.info>

Redactori:

Michael Getzner, Denise Zak

Centre of Public Finance and Infrastructure Policy
at the Department of Spatial Development,
Infrastructure and Environmental Planning
Vienna University of Technology (VIETU)
Resselgasse 5, 1040 Vienna, Austria
Ph. +43 1 58801 280320, Fax +43 1 58801 9280320
Email: Michael.Getzner@tuwien.ac.at,
Denise.Zak@tuwien.ac.at

Hanns Kirchmeir, Tobias Köstl

E.C.O. Institute of Ecology
Kinoplatz 6, 9020 Klagenfurt, Austria
Ph. +43 463 504144, Fax +43 463 504144-4
Email: kirchmeir@e-c-o.at

Contribuții:

Nimfea - Nimfea Environment and Nature Conservation Association
VIETU - Vienna University of Technology, Department of Public Finance and Infrastructure Policy
AREC - Agricultural Research and Education Centre Raumberg-Gumpenstein
ETANAM - Development Agency for South Epirus - Amvrakikos S.A. L.G.O.
PRA - Province of Ravenna
TORRE GUACETO - Consortium of management of Torre Guaceto
Strandja NPP - Strandja Nature Park Directorate
RVE - Veneto Region - Spatial planning and parks department
DDNI - Danube delta national institute for research and development
TM - Timis County represented by Timis County Council
LBDCA - Lake Balaton Development Coordination Agency
Cacak - City of Cacak
DDBRA - Danube Delta Biosphere Reserve Authority

Mențiuni:

Kirchmeir, H., Köstl, T., Getzner, M., Zack, D. 2013: Strategie și instrumente transnaționale comune pentru îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000. Raport final al PL (act.) 3.3: Instrumente și strategii transnaționale pentru îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000

Strategia transnațională comună

*PL3: Strategii și instrumente transnaționale comune pentru îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000
PL (act.) 3.3: Instrumente și strategii transnaționale pentru îmbunătățirea managementului siturilor Natura 2000*

Versiune finală
27.05.2013

**SOUTH EAST
EUROPE**
Transnational Cooperation Programme

Partners

Nimfea – Environment and Nature Conservation Association (LP) (HU)

Province of Ravenna (IT)

Consortium of Management of Torre Guaceto - Brindisi (IT)

Agricultural Research and Education Centre Raumberg-Gumpenstein (AT)

Development Agency for South Epirus - Amvrakikos (GR)

Strandja Nature Park Directorate (BG)

Veneto Region - Commissions' Coordination Project Unit (IT)

Timis County Council (RO)

Lake Balaton Development Coordination Agency (HU)

Danube Delta National Institute for Research and Development (RO)

Vienna University of Technology, Department of Public Finance and Infrastructure Policy (AT)

Municipality of Cacak (RS)

Associated Partners

University of Klagenfurt – Department of Economics (AT)

Danube Delta Biosphere Reserve Authority (RO)

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

Jointly for our common future